

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17399>

Özet

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i (BÖFAÖYÖ), beden e?itimi ö?retmenlerinin kendi fiziksel aktivite düzeylerini sürdürme ve zorluklarla ba?a ç?kma konusundaki inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir uyarlama araç?dır. Bu ölçek, ö?retmenlerin mesleki rol modelleri olarak fiziksel aktiviteye olan ba?lılıklar?n? ve yeterlilik algılar?n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2009 y?l?nda Ökke? Alpaslan Gençay taraf?ndan Türk örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiş ve psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle akademik kullanıma sunulmuştur.

Ölçek, ö?retmenlerin kişisel sa?lık davranışları ile mesleki performansları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmacılar için de?erli bir kaynak sunmaktadır. Elde edilen sonuçlar, ö?retmenlerin öz-yeterlilik düzeylerinin, öğrencilerine fiziksel aktiviteyi te?vik etme yetenekleri üzerindeki etkisini anlamaya yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlilik, Beden E?itimi, Fiziksel Aktivite, Ö?retmen, Ölçek, Uyarlama, Sosyal Bilişsel Kuram, Gençay.

Yazarlar

Ökke? Alpaslan Gençay

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, beden e?itimi ö?retmenlerinin düzenli fiziksel aktivite yapma ve bu aktiviteyi sürdürme konusundaki kişisel yeterlilik inançlar?n? geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Öz-yeterlilik, bireyin belirli bir eylemi ba?arıyla gerçekleştirme yeteneğine olan inanc?n? ifade ettiğinden, ö?retmenlerin bu alandaki inançlar?n?n belirlenmesi, eğitim programları?n?n ve mesleki gelişim stratejilerinin etkinliğini artırmak için önemlidir.

Uyarlama çalışması, orijinal İngilizce ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erliliğini sağlamayı ve Türk eğitim sistemi bağlamında beden e?itimi ö?retmenlerinin spesifik ihtiyaçlarına uygunluğunu test etmeyi amaçlamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki akademik araştırmalara sağlam bir ölçüm aracı kazandırılmıştır.

Yapı

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i, Albert Bandura'nın öz-yeterlilik

kavram?na dayanmaktadır. Bu psikolojik yap?, bireyin zorluklar kar??s?nda dahi fiziksel aktivite davran??lar?n? ba?latma ve sürdürme konusundaki yarg?lar?n? ve beklentilerini yans?t?r. Ölçek, genellikle engellerle kar??la??ld???nda (zaman k?s?tlamalar?, yorgunluk, sosyal bask?lar vb.) dahi aktiviteyi sürdürme kapasitesine odaklan?r.

Ölçek maddeleri, ö?retmenlerin hem mesleki hem de ki?isel ya?amlar?nda aktif olma becerilerine yönelik inançlar?n? kapsamaktadır. Bu, ö?retmenlerin sadece teorik bilgiye de?il, ayn? zamanda pratik ya?am becerilerine ve motivasyonlar?na da sahip olup olmad?klar?n? de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türk örneklemindeki geçerlik çal??mas? (Gençay, 2009), yap? geçerli?ini incelemeye odaklanm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmi?tir. Genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da korundu?u gösterilmi?tir.

Çal??mada elde edilen geçerlik bulgular?, ölçe?in beden e?itimi ö?retmenlerinin fiziksel aktivite öz-yeterlili?ini ölçmek için uygun ve teorik olarak tutarlı bir araç oldu?unu desteklemi?tir. Uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, IFI) kabul edilebilir düzeylerde raporlanm?? olmal?d?r, bu da modelin veriyle iyi bir uyum sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarlılık ve kararlılık derecesini ifade eder. Türk uyarlamas? çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??? (internal consistency) genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (tipik olarak .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Gençay (2009) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in genel güvenilirlik katsay?s?n?n, psikometrik açıdan kabul edilebilir ve hatta yüksek düzeyde oldu?u varsay?lmaktadır. Yüksek güvenilirlik de?erleri, bu ölçe?in beden e?itimi ö?retmenlerinin öz-yeterlilik düzeylerindeki gerçek farklılıklar? do?ru bir ?ekilde yans?tabilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amacıyla yapılan analizlerde, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?u de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas? (Gençay, 2009) büyük olasılıkla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulam??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin tek bir genel faktör alt?nda m? topland???n? yoksa birden fazla alt boyutu mu temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

E?er ölçek çok boyutlu ise, faktör analizinin bu alt boyutlar?n birbirinden ayr??ma derecesini ve her bir faktörün varyansa katkı?s?n? netle?tirmesi gerekmektedir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in yap?sal modelinin sa?lamlı??n? ve teorik beklentilerle uyumunu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?r (Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi eksik oldu?undan, standart psikometrik format varsay?lm??t?r).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Population Group: Beden E?itimi Ö?retmenleri

Age Group: Yeti?kin (Meslek sahibi ö?retmenler)

Population Details: Türkiye'deki devlet okullar?nda veya özel okullarda görev yapan beden e?itimi ö?retmenleri.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen E?itimi, Psikometri, Faktör Analizi, ?ç Tutarlılık, Beden E?itimi Ö?retmenleri, Öz-yeterlilik Alg?s?, Sa?lık Davran??lar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: alpaslan@ksu.edu.tr (Ökke? Alpaslan Gençay)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Ökke? Alpaslan Gençay taraf?ndan 2009 y?l?nda Türk örneklemine uyarlanm??t?r. Akademik amaçlı? kullan?mlar için izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[the-physical-education-teachers-activity-self-efficacy-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

GenÇay, Ö. A. (2009). Validation of The Physical Education Teachers' Physical Activity Self-Efficacy Scale with a Turkish sample. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 37(2), 223-230. doi: 10.2224/sbp.2009.37.2.223

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen akademik makaleye ve PDF belgesine ba?vurulması gerekmektedir.